

*Кравченко Олена Володимирівна,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
УАБС НБУ, м. Суми*

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ

Діяльність будь-якого банку пов'язана з певними ризиками і може супроводжуватися різними негативними проявами, несвоєчасне усунення яких спричиняє суттєві проблеми. Проблема виміру ризиків і методи зниження їхнього впливу на результати фінансово-комерційної діяльності привертають увагу як з теоретичної точки зору, так з практичної. Посиленню уваги до цієї проблеми сприяє низка банкрутств банків. За даними НБУ в Україні за станом на 01.04.11 р. кількість зареєстрованих банків - 196, ліцензію на здійснення банківських операцій мали 176 банків. У стадії ліквідації перебуває 18 банків (17 - за рішенням НБУ, 1 - за рішенням суду). НБУ регулює дану ситуацію з метою забезпечення здійснення банком операцій в межах допустимих параметрів ризиків та у такий спосіб, який забезпечить захист інтересів вкладників і кредиторів.

Банк має забезпечити систематичне здійснення аналізу ризиків, спрямованого на їх виявлення та оцінку їх величини. Метою аналізу має бути розуміння суті ризиків, на які наражається банк, та визначення, чи узгоджуються вони з його завданнями, стратегією та політикою. Тому такий аналіз повинен здійснюватися постійно як на рівні установи в цілому, так і на рівні окремих підрозділів та включати виявлення, вимірювання та оцінку всіх видів ризиків, у тому числі зв'язок і взаємний вплив між різними категоріями ризиків.

Ефективне управління ризиками в банку забезпечується функціонуванням системи внутрішнього контролю, найважливішим елементом якого є внутрішній аудит.

Головна функція внутрішнього аудиту полягає у забезпеченні прогнозування ризиків банківської діяльності в межах встановлених обмежень. Основним завданням внутрішнього аудиту є дотримання ефективності систем контролю, ідентифікація банківських ризиків, економічність та результативність

банківських послуг. Процедури проведення внутрішнього аудиту ґрунтуються на методиці оцінки банківських ризиків, запровадженій Базельським комітетом з банківського нагляду, та враховують міжнародний досвід. Стандартами INTOSAI, які регламентують принципи та засади державного аудиту на світовому рівні, обумовлено, що існування належної системи внутрішнього контролю дозволяє максимально зменшити ризик помилок і порушень.

Здійснення внутрішнього контролю за діяльністю банківської установи забезпечують: загальні збори учасників, спостережна рада, ревізійна комісія, правління, служба внутрішнього аудиту та структурні підрозділи банку в межах своєї компетенції.

Увага служби внутрішнього аудиту зосереджена на дотриманні банком вимог чинного законодавства України, попередженні порушень та недоліків в діяльності структурних підрозділів банку, оцінці адекватності запроваджених систем внутрішнього контролю та операційних процедур, надання рекомендацій щодо ефективного управління ризиками банківської діяльності.

Якість та повнота аудиторських перевірок забезпечується власними стандартами аудиту та методологічною базою з проведення внутрішнього аудиту, постійним моніторингом результатів перевірок, поєднанням фахівцями служби знань в області аудиту, глибокого розуміння бізнесу та багаторічного досвіду банківської роботи.

Здійснюючи перевірки та контрольні заходи служба внутрішнього аудиту, дозволяє банку уникнути можливих втрат та знизити рівень впливу потенційних ризиків, притаманних банківській діяльності. Передусім це стосується їх превентивності - здатності запобігати можливим ризикам.

Отже, якісне проведення внутрішнього аудиту дозволить уникнути можливих втрат та знизити рівень впливу потенційних ризиків, притаманних банківській діяльності.

Кравченко, О.В. Внутрішній аудит банківських ризиків [Текст] / О.В. Кравченко // Міжнародна банківська конкуренція : теорія і практика: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 травня 2011 р.). - Суми: УАБС НБУ. – Т. 2 . – С. 171-172.